

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА – АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ,
УПРАВУ И НАЦИОНАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ**

**ИНФОРМАЦИЈА
О ОБУХВАТУ ДЕЦЕ ОБАВЕЗНИМ ПРИПРЕМНИМ ПРЕДШКОЛСКИМ
ПРОГРАМОМ СА ОСВРТОМ НА ИНКЛУЗИВНО ВАСПИТАЊЕ И
ОБРАЗОВАЊЕ У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА У ШКОЛСКОЈ 2013/2014.
ГОДИНИ У АП ВОЈВОДИНИ**

НОВИ САД децембар 2013. године

У В О Д

Законом о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 72/2009, 52/2011 и 55/2013), уређене су основе система предшколског васпитања и образовања, док **Законом о предшколском васпитању и образовању** („Службени гласник РС”, број 18/2010), који се примењује од 3. априла 2010. године, уређено је предшколско васпитање и образовање, као део јединственог система образовања и васпитања. Под предшколским узрастом, у смислу Закона о предшколском васпитању и образовању, подразумева се узраст деце од шест месеци до поласка у основну школу.

Од 27. јуна 2012. године примењује се и Правилник о ближим условима за остваривање припремног предшколског програма („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 5/2012).

Предшколско васпитање и образовање остварује се на основу предшколског програма који доноси предшколска установа у складу са општим основама предшколског програма, које доноси Национални просветни савет („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 14/2006).

У оквиру предшколског васпитања и образовања, **у години пред полазак у основну школу**, уведен је **програм припреме за полазак у основну школу у трајању од четири сата дневно, најмање девет месеци**, као део обавезног образовања и васпитања у деветогодишњем трајању. Почев од школске **2006/2007.** године, **родитељи су дужни да упишу дете ради похађања припремног предшколског програма.** Похађање тог програма у **дечјим вртићима, чији је оснивач** Аутономна Покрајина Војводина или јединица локалне самоуправе, **јесте бесплатно.**

Правилником о општим основама предшколског програма утврђују се **Опште основе предшколског програма**, које су подељене на три међусобно повезане целине: **Основе програма неге и васпитања деце узраста од шест месеци до три године, Основе програма васпитања и образовања деце узраста од три године до укључивања у програм припреме за школу и Припремни предшколски програм.**

Од 1. септембра 2010. године примењује се Правилник о садржају образаца и начину вођења евиденције и издавању јавних исправа у предшколској установи („Службени гласник РС”, бр. 59/2010). Предшколска установа води евиденцију о васпитнообразовном раду и то: **матичну књигу о уписаној деци у припремни предшколски програм, књиге рада и летопис.** На основу евиденције коју води, предшколска установа издаје јавне исправе о похађању припремног предшколског програма и то: **преводницу** о преласку детета из једне предшколске установе у другу и **уверење о похађању припремног предшколског програма.**

Од 30. октобра 2010. године, примењују се Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Службени гласник РС”, бр. 76/2010) као и Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету и ученику („Службени гласник РС”, број 18/10).

Деца са сметњама у развоју остварују право на предшколско васпитање и образовање и **индивидуални васпитно-образовни план (ИОП)** за дете. Право на индивидуални васпитно-образовни план има свако дете које има потребу за додатном подршком у васпитању и образовању. ИОП доноси стручни тим за инклузивно

образовање предшколске установе с циљем оптималног развоја детета, напредовања и осамостаљивања у вршњачком колективу.

Стручни тим за инклузивно образовање у предшколској установи чине: васпитач, стручни сарадник, родитељ, односно старатељ, а у складу са потребама детета и педагошки асистент, односно пратилац за личну помоћ детету, на предлог родитеља, односно старатеља.

Интерресорна комисија има три стална и два повремена члана. Стални чланови комисије су: представник система здравствене заштите (педијатар), представник образовно-васпитног система (школски психолог), представник система социјалне заштите (стручни радник на пословима социјалног рада). Повремени члан може да буде:

- 1) представник здравствене заштите (изабрани лекар или лекар специјалиста),
- 2) представник образовања (васпитач, наставник разредне наставе, одељенски старешина, предметни наставник или стручни сарадник запослен у образовној установи коју дете похађа),
- 3) представник социјалне заштите (стручни радник из установе социјалне заштите, водитељ случаја, представник установе социјалне заштите у коју је дете смештено и др.).

Васпитнообразовни рад у предшколским установама остварује се на **српском језику**, а за **припаднике националне мањине** – на језику **националне мањине**. Васпитнообразовни рад може се изводити и на **страном језику**, а за лица која користе језик знакова – помоћу знакова тог језика.

Органи у предшколској установи су: **управни одбор, директор, васпитнообразовно веће, савет родитеља и стручни активи.**

Број и просторни распоред дечјих вртића према врсти и структури **утврђује јединица локалне самоуправе**, на основу критеријума које је утврдила Влада Републике Србије. Дечји вртић поред Републике, Аутономне Покрајине и јединице локалне самоуправе, може основати и друго правно или физичко лице.

Покрајински секретаријат за образовање, управу и националне заједнице утврђује услове за оснивање и почетак рада предшколске установе у сарадњи са органима локалне самоуправе.

Услови за оснивање, почетак рада и обављање делатности јесу да **предшколска установа обезбеди: довољан број деце, програм, простор, опрему, средства за реализацију васпитнообразовног рада, васпитаче и стручне сараднике у складу с прописаним стандардима**, средства за оснивање и рад и хигијенско-техничке услове у складу са законом.

Средства за финансирање делатности предшколских установа обезбеђују се из буџета Републике Србије и из буџета јединице локалне самоуправе. Предшколска установа може да оствари и **сопствене приходе** по основу **донација, спонзорстава, учешћем родитеља деце** у предшколском васпитању и образовању. **У буџету Републике Србије обезбеђују се средства за остваривање припремног предшколског програма у години пред полазак у школу** и за остваривање **предшколског програма за рад с децом са сметњама у развоју и за рад с децом на болничком лечењу.**

II

Циљ ове информације јесте да прикаже могућности обухвата деце обавезним **припремним предшколским програмом, за децу у години пред полазак у основну школу, с посебним освртом на децу припаднике националних мањина,** у предшколским установама и основним школама које у својој организацији реализују припремни предшколски програм, у Аутономној Покрајини Војводини у школској 2013/2014. години. У информацији подаци су презентовани по општинама, градовима и по језицима на којима се изводи васпитнообразовни рад у предшколским установама, чији је оснивач јединица локалне самоуправе, као и по васпитнообразовним групама у основним школама. Информација је сачињена на основу прикупљених података од предшколских установа и основних школа које реализују припремни предшколски програм.

У Аутономној Покрајини Војводини постоје **44 предшколске установе у 38 општина и шест градова** (Нови Сад, Сомбор, Панчево, Зрењанин, Суботица и Сремска Митровица). **Број предшколских установа** у школској 2013/2014. години, у односу на прошлу школску годину, **није се мењао.**

У свакој општини и граду, изузимајући општине: Стара Пазова, Нова Црња и Сремски Карловци, постоји по једна предшколска установа.

У општини Стара Пазова постоје две предшколске установе, једна са седиштем у Старој Пазови и друга са седиштем у Новим Бановцима. У општини Нова Црња предшколски програм реализују основне школе, а у Сремским Карловцима предшколски програм реализује организациона јединица предшколске установе „Радосно детињство” у Новом Саду.

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, поред предшколских установа остварују и **52 основне школе у пет (5) општина** (Бачка Паланка, Вршац, Жабаљ, Нова Црња и Пландиште) и **три (3) града** (Панчево, Зрењанин и Суботица). У школској 2013/2014. години **број основних школа,** које у својој организацији реализују предшколски програм, **није се мењао.**

1. У школској 2013/2014. години **припремним предшколским програмом** у предшколским установама и основним школама у Аутономној Покрајини Војводини, обухваћено је **укупно 18.210 деце** распоређене у **1.079 васпитних група.** Од тог броја, припремним предшколским програмом у **предшколским установама** обухваћено је **16.724** или **91,84% деце,** распоређене у **979 васпитних група,** док је у организацији **основних школа** припремним предшколским програмом обухваћено **1.486** или **8,16% деце,** распоређене у **100** васпитних група.

Укупан број деце у односу на прошлу школску годину **мањи** је за **600** или **3,19%.**

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се на **српском, мађарском, словачком, румунском, русинском и хрватском језику.** Припремни предшколски програм остварује се и **двојезички у национално мешовитим срединама као и на страним језицима.**

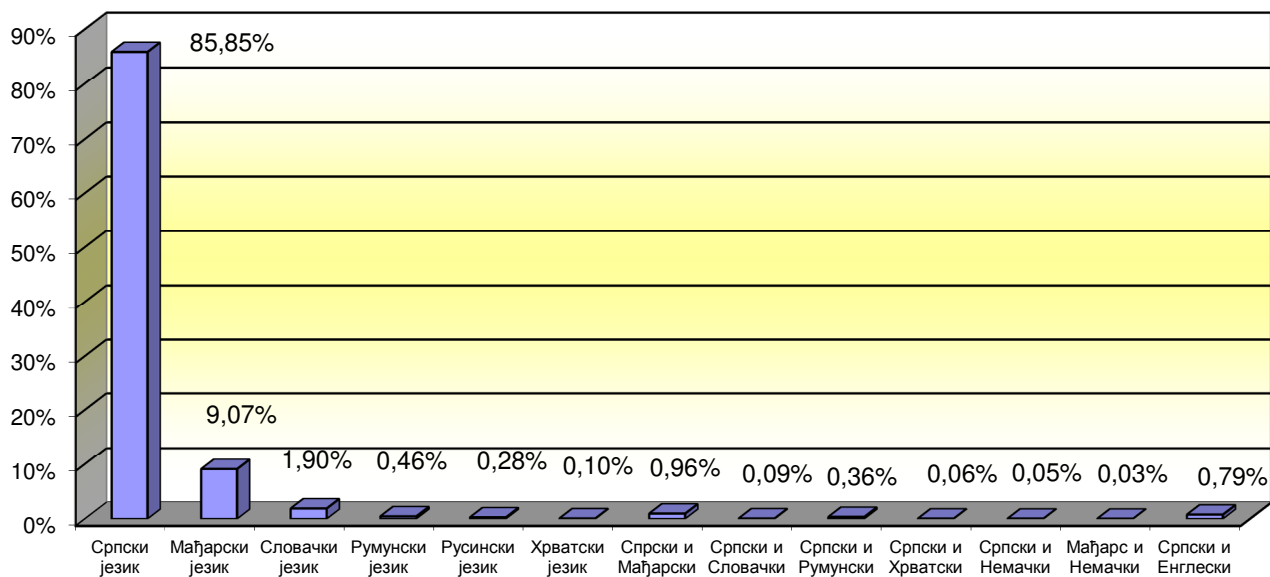
Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, на једном васпитнообразовном језику остварује се за укупно **17.784** деце распоређене у **1.051** васпитној групи и то:

- на српском језику за **15.634** или **85,85%** деце у **868** васпитних група, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **498** или **3,09%**, а број група за **9** или **1,02%**;
- на мађарском језику за **1.651** или **9,07%** деце у **142** васпитне групе, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **88** или **5,06%**, а број група за **три** (3) или **2,07%**;
- на словачком језику за **346** или **1,90%** деце у **22** васпитне групе, број деце у школској 2013/2014. години **повећан** је за **шеснаесторо** (16) или **4,85%**, а број васпитних група за једну (1) – **4,76%**;
- на румунском језику за **84** или **0,46%** деце у **11** васпитних група, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **11** или **11,58%**, а број васпитних група за две (2) или **15,38%**;
- на русинском језику за **51** или **0,28%** деце у **три** (3) васпитне групе, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **осморо** (8) или **13,56%**, а број васпитних група за **једну** (1) – **25%** и
- на хрватском језику за **18** или **0,10%** деце у **три** (3) васпитне групе, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **четворо** (4) или **18,18%**, а број група за **две** (2) – **40%** (табела бр.1).

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се и двојезички за укупно **426** деце распоређене у **30** васпитних група и то:

- на српском и мађарском језику за **175** или **0,9%** деце у **14** васпитних група, број деце у школској 2013/2014. години исти је као прошле године, док је број група **смањен** за **шест** (6) или **30%**;
- на српском и словачком језику за **16** или **0,09%** деце у **једној** (1) васпитној групи, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **23** или **58,97%**, а број васпитних група за **две** (2) или **66,67%**;
- на српском и румунском језику за **66** или **0,36%** деце у **четири** (4) васпитне групе, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **(17)** или **20,48%**, а број група за **једну** (1) – **20%**;
- на српском и хрватском језику за **11** или **0,06%** деце, с тим да прошле године **није било** деце за коју се припремни предшколски програм остваривао на српском и хрватском језику;
- на српском и немачком језику за **деветоро** (9) или **0,05%** деце у **једној** (1) васпитној групи, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **петоро** (5) или **35,71%**, а број група за једну (1) – **50%**;
- на мађарском и немачком језику за **шесторо** (6) или **0,03%** деце у **једној** (1) васпитној групи, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **једно** (1) **дете** или **14,28%**, а број група остао је исти и
- на српском и енглеском језику за **143** или **0,78%** деце у **девет** (9) васпитних група, број деце у школској 2013/2014. години **повећан** је у односу на прошлу годину за **(28)** или **24,35%**, а број група за **три** (3) или **50%** (табела бр.1).

Графикон бр.1 Укупан број деце према свим језицима васпитнообразовног рада:

Табела бр.1а Укупан број деце према језицима и разлика у односу на прошлу годину

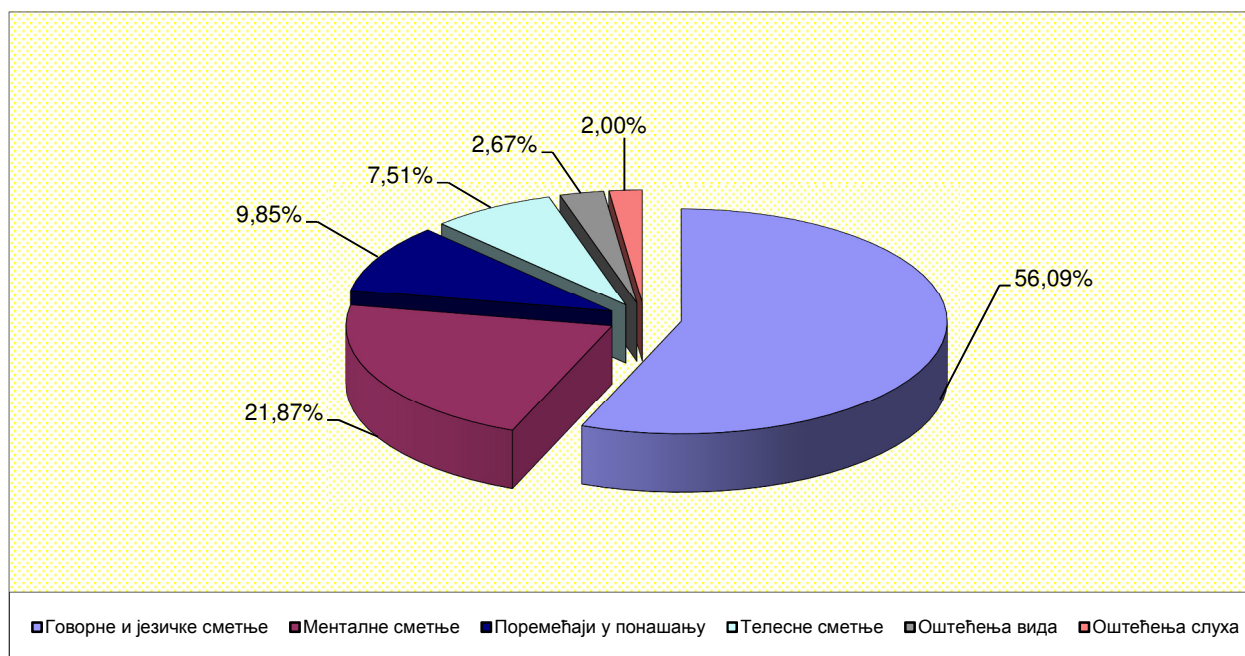
ЈЕЗИК васпитнообразовног рада	2012/13. година		2013/14. година		Разлика	
	ДЕЦЕ	%	ДЕЦЕ	%	ДЕЦЕ	%
Српски	16.132	85.76%	15.634	85.85%	- 498	- 3.09%
Мађарски	1.739	9.25%	1.651	9.07%	- 88	- 5.06%
Словачки	330	1.75%	346	1.90%	+ 16	+ 4.85%
Румунски	95	0.51%	84	0.46%	- 11	- 11.58%
Русински	59	0.31%	51	0.28%	- 8	- 13.56%
Хрватски	22	0.12%	18	0.10%	- 4	- 18.18%
Двојезички:						
Српски и Мађарски	175	0.93%	175	0.96%	0	0%
Српски и Словачки	3	0.21%	16	0.09%	- 23	- 58.97%
Српски и Румунски	83	0.44%	66	0.36%	- 17	- 20.48%
Српски и Хрватски	0	0	11	0.06%		
Српски и Немачки	14	0.07%	9	0.05%	- 5	- 35.71%
Мађарски и Немачки	7	0.04%	6.00	0.03%	- 1	- 14.28%
Српски и Енглески	115	0.61%	143	0.78%	+ 28	+ 24.35%
УКУПНО	18.810	100.00%	18.210	100.00%	- 600	- 3.19%

2. Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује **укупно 1.392 васпитача**. Од укупног броја васпитача **1290 или 92,67%**, остварује припремни предшколски програм у **предшколским установама**, а **102 или 7,33%** у **организацији основних школа**.

Двојезички васпитнообразовни рад (на српском и на једном од језика националне мањине или на српском и на страном језику) реализује укупно **45 васпитача**, од тога у предшколским установама **41**, а у организацији основних школа **четири (4)** васпитача.

3. Од укупног броја деце у предшколском васпитању и образовању, инклузивним васпитањем и образовањем обухваћено је **599 или 3,29% деце**. Од укупног броја деце са сметњама у развоју, с говорним и језичким сметњама је **336 или 56,09%** деце, са сметњама у менталном развоју **131 или 21,87%**, с поремећајима у понашању **59 или 9,85%**, с телесним сметњама **45 или 7,51%**, са оштећењима вида **16 или 2,67%** и са оштећењима слуха **12 или 2,00%** деце (табела бр. 2 и графикон бр. 2).

Графикон бр. 2 Деца обухваћена инклузивним васпитањем и образовањем

У односу на прошлу годину број деце са сметњама у развоју смањен је за **172** или **22,31%**.

Васпитнообразовни рад с децом са сметњама у развоју организован је за укупно **599** деце. Рад се одвија на српском, мађарском и словачком језику и двојезички – на српском и мађарском и српском и хрватском.

- на српском језику за **413** или **68,95%** деце од укупног броја деце са сметњама у развоју;
- на мађарском језику за **166** или **27,71%** деце од укупног броја деце са сметњама у развоју;
- на словачком језику за **6** или **1,00%** деце од укупног броја деце са сметњама у развоју;
- двојезички – на српском и мађарском, за **13** или **2,17%** деце од укупног броја деце са сметњама у развоју и
- двојезички – на српском и хрватском, за **једно** или **0,17%** деце од укупног броја деце са сметњама у развоју.

4. У приватним предшколским установама, припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се у **24** предшколске установе у градовима: Нови Сад, Суботица, Сомбор и Панчево и општини Бачка Паланка. Васпитнообразовни рад организован је на српском језику и двојезички – на српском и мађарском, за **195** деце.

ОСТВАРИВАЊЕ ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се на **српском језику** у **44** предшколске установе и **47** основних школа у **38** општина и **шест** (6) градова, за **15.634** или **85,85%** деце (у односу на укупан број). У школској 2013/2014. години **498** или **3,09%** деце **мање** је него прошле школске године.

Број васпитних група је **868**, а просечан број деце у васпитним групама је око **18**.

Од **16.134** деце обухваћене припремним предшколским програмом на српском језику, према **националној припадности** су: **12.993 – 83,11% Срби**, **164 – 1,05% Црногорци**, **235 – 1,50% Мађари**, **78 – 0,50% Словаци**, **38 – 0,24% Румуни**, **82 – 0,52% Русини**, **249 – 1,59% Хрвати**, **12 – 0,08% Југословени**, **70 – 0,45% Буњевци**, **544 – 3,48% Роми**, **15 – 0,10% Албанци**, **24 – 0,15% Украјинци**, **37 – 0,24% Македонци**, **5 – 0,03% Словенци** и **Немци**, **10 – 0,06% Муслимани**, **12 – 0,28% Руси**, **31 – 0,02% остали**, **992 – 6,35% не желе да се изјасне** и **3 – 0,02%** су непознати (табела бр. 4).

Обухват деце српске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада

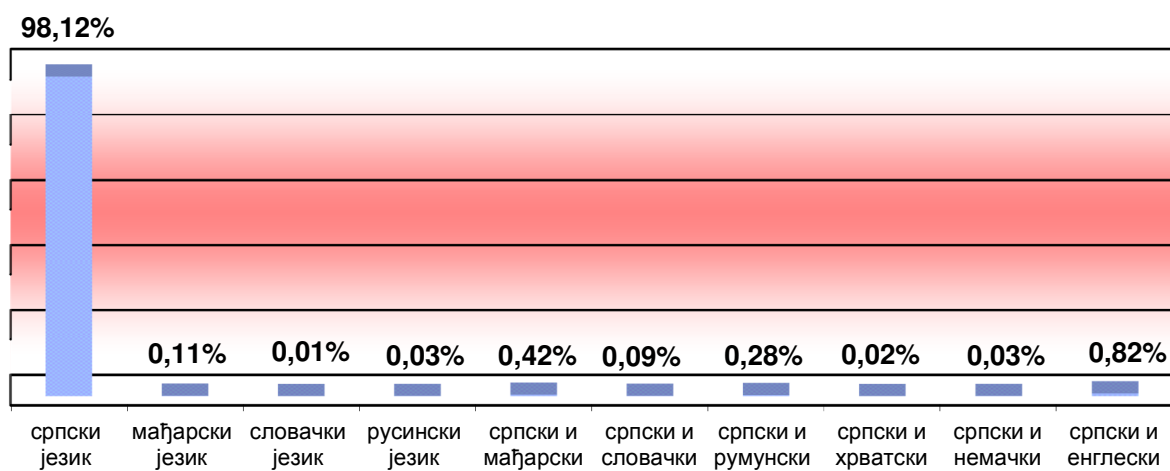
У школској 2013/2014. години, у установама које обављају делатност предшколског васпитања и образовања у Аутономној Покрајини Војводини, припремним предшколским програмом, за децу у години пред полазак у основну школу, обухваћено је **укупно 13.242** деце **Срба (296** или **2,19%** **мање** него прошле школске године).

Обухват деце српске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **српском језику** обухваћено је **12.993** или **98,12%** деце, односно **278** или **2,09%** деце **мање** него прошле школске године;
- на **мађарском језику** обухваћено је **15** или **0,11%** деце, односно **27** или **64,29%** деце **мање** него прошле школске године;
- на **словачком језику** обухваћено је **1** или **0,01%** деце, односно **једанаесторо** (11) или **91,66%** **мање** него прошле школске године;
- на **русинском језику** обухваћено је **четворо** (4) или **0,03%** деце, односно **двоје** (2) или **100%** **више** него прошле школске године;
- на **хрватском језику** обухваћено је **1** или **0,01%** деце, прошле године није било деце српске националности обухваћене припремним предшколским програмом на хрватском језику;
- на **српском и мађарском језику** обухваћено је **55** или **0,42%** деце, односно **седморо** (7) или **14,58%** **више** деце него прошле школске године;
- на **српском и словачком језику** обухваћено је **12** или **0,09%** деце, односно **троје** (3) или **20%** **мање** деце него прошле школске године;
- на **српском и румунском језику** обухваћено је **37** или **0,28%** деце, односно **осморо** (8) или **17,78%** **мање** него прошле школске године;
- на **српском и хрватском језику** обухваћено је **троје** (3) или **0,02%** деце, прошле године није било деце српске националности обухваћене припремним предшколским програмом на хрватском језику;

- на **српском и немачком** језику обухваћено је **четворо (4)** или **0,03%** деце, односно за **двоје (2)** или **33,33%** деце **мање** него прошле године и
- на **српском и енглеском** језику обухваћено је **109** или **0,82%** деце, односно **14** или **14,74%** деце **више** него прошле школске године.

Графикон број 4 Обухват деце **српске** националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима

ОСТВАРИВАЊЕ ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА НА МАЂАРСКОМ ЈЕЗИКУ

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се на **мађарском језику** у **21** предшколској установи у **19** општина и **четири (4)** града (у општинама: Ада, Апатин, Бачка Топола, Бечеј, Житиште, Кањижа, Кикинда, Ковачица, Кула, Мали Иђош, Нови Бечеј, Нови Кнежевац, Нова Црња, Озаци, Србобран, Сента, Темерин, Чока и градовима: Зрењанин, Сомбор, Суботица и Нови Сад), укључујући и три (3) основне школе у Зрењанину, Новој Црњи и Чантавиру, за **1.651** или **9,07%** деце у односу на укупан број, распоређене у **142** васпитне групе. Просечан број деце у васпитним групама јесте око **12**. Број деце у овој години **смањен** је у односу на прошлу годину за **88** или **5,06%**, а број група смањен за **три (3)**.

Од укупног броја деце обухваћене припремним предшколским програмом на мађарском језику, према националној припадности **1536 – 93,03%** деце су **Мађари, 15 – 0,91% Срби, 7 – 0,42% Хрвати**, троје (**3**) – **0,18%** **Југословени, 56 – 3,39% Роми, 2 – 0,12% Буњевци**, а **26 – 1,57%** су **неопредељени** и **4 – 0,24%** **непознати** (табела бр. 5).

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се и **двојезички**, на **српском и мађарском језику** у **седам (8)** предшколских установа у пет (5) општина (Бачка Топола, Бечеј, Кикинда, Ковин, Планиште, Чока и градовима: Сомбор и Суботица), укључујући и основну школу у Зрењанину, за **175** или **0,96%** деце у **14** васпитних група. Просечан број деце у групама је око **дванаесторо (12)**. Број деце, у односу на прошлу годину, је **остао исти**.

Од укупног броја деце обухваћене овим припремним предшколским програмом, према **националној припадности 78 – 44,57%** деце су **Мађари, 55 – 31,43% Срби, 6 – 3,43%** деце су **Роми, петоро (5) – 2,86%** **Црногорци**, по двоје (**2**) – **1,14%** **Хрвати и Буњевци, 16 – 9,14%** **не желе да се изјасне** и **11 – 6,29%** се изјаснило за **регионалну припадност** (табела бр.5а).

Обухват деце мађарске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада

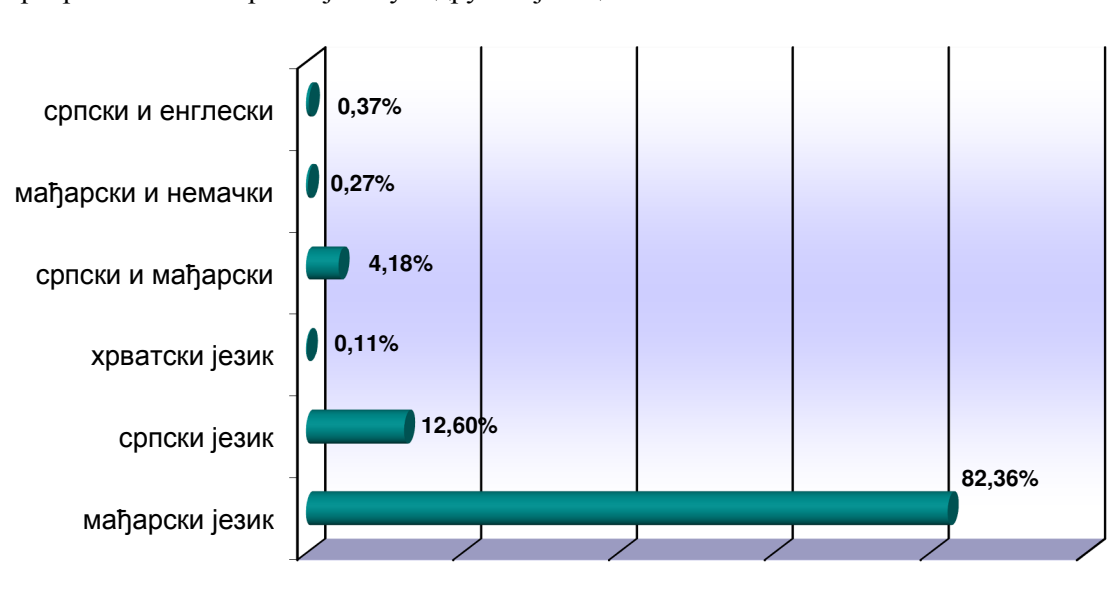
У школској 2013/2014. години, у установама предшколског васпитања и образовања у Аутономној Покрајини Војводини, припремним предшколским програмом, за децу у години пред полазак у основну школу, обухваћено је укупно **1.865** деце **мађарске националности**, што је у односу на прошлу школску годину за **191** или **9,29%** **мање**.

Обухват деце мађарске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **мађарском језику 1.536 – 82,36%** деце, односно **32** или **2,04%** **мање** него прошле школске године;
- на **српском језику 235 – 12,60%** деце, односно **139** или **37,16%** **мање** него прошле школске године;
- на **хрватском језику двоје (2) – 0,11%** деце, исто као и прошле школске године;
- на **српском и мађарском језику 78 – 4,18%** деце, односно **24** или **23,53%** **мање** него прошле школске године;

- на **мађарском и немачком** језику петоро (5) – **0,27%** деце, исто као и прошле школске године;
- на **српском и енглеском** језику седморо (7) – **0,37%** деце, односно четворо (4) или **133,33%** више него прошле школске године.

Графикон бр.5 Обухват деце **мађарске националности** припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима:

ОСТВАРИВАЊЕ ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА НА СЛОВАЧКОМ ЈЕЗИКУ

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се на **словачком** језику у седам (**7**) предшколских установа, у шест (**6**) општина (у општинама: Алибунар, Бач, Бачки Петровац, Беочин, Ковачица, Стара Пазова) и граду Новом Саду, укључујући и три (3) основне школе у Бачкој Паланци и Зрењанину, за **346** или **1,90%** деце распоређене у **22** васпитне групе. Просечан број деце у васпитним групама јесте око 15. Број деце у школској 2013/2014. години, у односу на прошлу школску годину, **повећао** се за **16 – 4,85%**, а број група **се повећао за једну**.

Од укупног броја деце обухваћене припремним предшколским програмом на словачком језику, према **националној припадности 341 – 98,55%** деце су **Словаци, 4 – 1,16%** **Роми** и **1 – 0,29%** **Срби** (табела бр.6).

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се и **двојезички** на **српском и словачком** језику у једној (**1**) предшколској установи у општини Одаци, за **16 – 0,09%** деце распоређене у једној васпитној групи. Просечан број деце у васпитним групама јесте око 16. Број деце у овој школској години **смањен** је у односу на прошлу годину за **23 – 58,97%**.

Од **16** деце обухваћене двојезичким припремним предшколским програмом, према **националној припадности 4 – 25%** деце су **Словаци**, а **12 – 75%** су **Срби** (табела бр.6а).

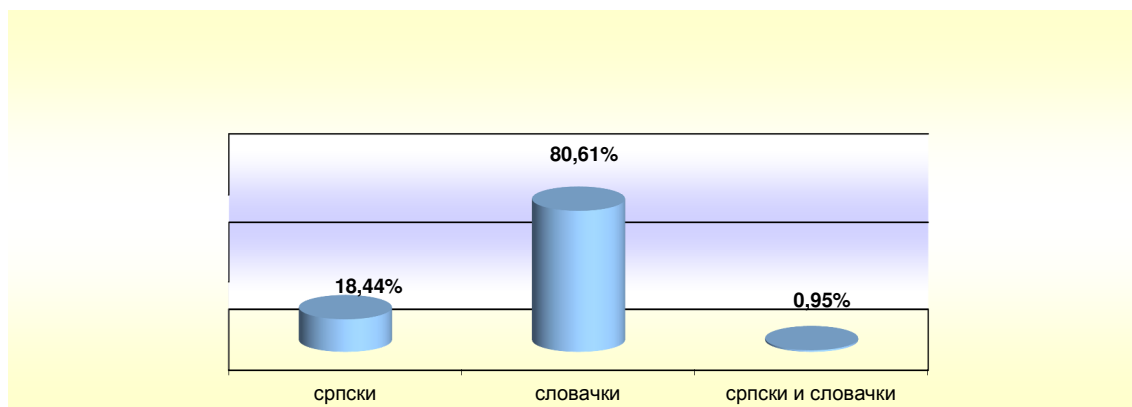
Обухват деце словачке националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада

У школској 2013/2014. години, у установама предшколског васпитања и образовања у Аутономној Покрајини Војводини, припремним предшколским програмом, за децу у години пред полазак у основну школу, обухваћено је укупно **423** деце **Словака**, што је у односу на прошлу школску годину за **14** или **3,42%** више.

Обухват деце словачке националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **словачком** језику **341 – 80,61%** деце, односно **38** или **12,54%** **више** него прошле школске године;
- на **српском** језику **78 – 18,44%** деце, односно **7** или **8,23%** **мање** него прошле школске године;
- на **српском и словачком** језику **4 – 0,95%**, односно **17** или **80,95%** **мање** него прошле школске године.

Графикон бр.6 Обухват деце **словачке националности** припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима:

ОСТВАРИВАЊЕ ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА НА РУМУНСКОМ ЈЕЗИКУ

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се на **румунском** језику у четири (**4**) предшколске установе у четири (**4**) општине (у Алибунару, Белој Цркви, Житишту и Пландишту), укључујући и пет (**5**) основних школа у општини Вршац и градовима Панчеву и Зрењанину, за **84** или **0,46%** деце распоређене у **11** васпитних група. Просечан број деце у васпитним групама је око седморо (**7**). У односу на прошлу школску годину, број деце **смањен** је за **11** или **11,58%**, а број група за две (**2**).

Од **84** деце обухваћене припремним предшколским програмом на румунском језику, према **националној припадности 83 – 98,81%** деце су **Румуни**, а **једно (1) – 1,19% је Ром** (табела бр. 7).

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се и **двојезички** – на **српском и румунском** језику у три (**3**) предшколске установе у три (**3**) општине (у Алибунару, Ковачици и Вршцу) и **једној (1)** основној школи у општини Вршац, за **66** или **0,36%** деце, распоређене у четири (**4**) васпитне групе. Број деце, у односу на прошлу школску годину, **смањен** је за **17** или **20,48%**, а број васпитних група за две (**2**).

Од **66** деце обухваћене овим двојезичким припремним предшколским програмом, према **националној припадности 8 – 12,12%** деце су **Румуни**, **37 – 56,06%** **Срби** и **20 – 30,30%** су се изјаснили као **остали** (табела бр.7а).

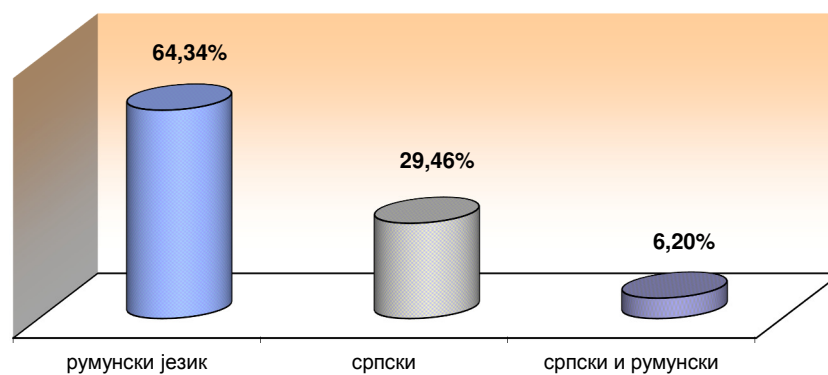
Обухват деце румунске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада

У школској 2012/2013. години, у установама које обављају делатност предшколског васпитања и образовања у Аутономној Покрајини Војводини, припремним предшколским програмом, за децу у години пред полазак у основну школу, обухваћено је укупно **129** деце **Румуна**, што је у односу на прошлу школску годину **мање** за **57** или **30,64%**.

Обухват деце румунске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **румунском** језику **83 – 64,34%** деце, односно **10** или **10,75%** **мање** него прошле школске године;
- на **српском** језику **38 – 29,46%** деце, односно **19** или **33,33%** **мање** него прошле школске године;
- на **српском и румунском** језику **8 – 6,20%** деце, односно **27** или **77,14%** **мање** него прошле школске године.

Графикон бр.7 Обухват деце **румунске националности** припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима:

ОСТВАРИВАЊЕ ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА НА РУСИНСКОМ ЈЕЗИКУ

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се на **русинском** језику у две (2) предшколске установе (у општинама Брбас и Кула), за **51** или **0,28%** деце, распоређене у три (3) васпитне групе. Просечан број деце у васпитним групама је око **17**. Број деце у односу на прошлу школску годину, **смањило** се за осморо (8) или **13,56%**, а број група за једну.

Од 51 детета обухваћеног припремним предшколским програмом на русинском језику, према **националној припадности** **46 – 90,20%** деце су **Русини**, четворо (4) – **7,84%** **Срби**, а једно (1) дете – **1,96%** је **Мађар** (табела бр. 8).

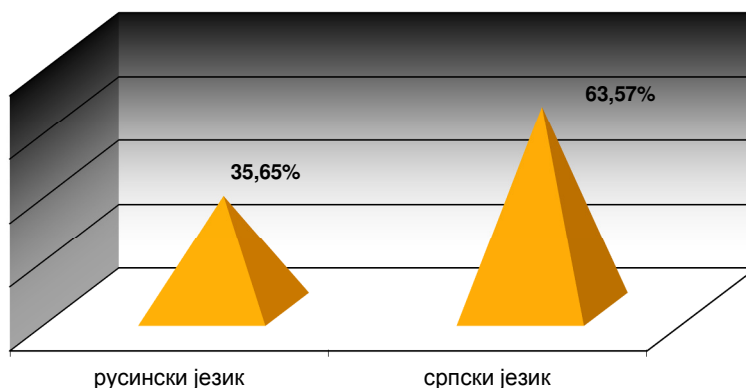
Обухват деце русинске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада

У школској 2013/2014. години, у установама предшколског васпитања и образовања у Аутономној Покрајини Војводини, припремним предшколским програмом, за децу у години пред полазак у основну школу, обухваћено је укупно **129** деце **русинске** националности, што је у односу на прошлу школску годину **више** за **5** или **4,03%** деце.

Обухват деце русинске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **русинском** језику **46 – 35,65%** деце, односно шесторо (6) или **11,54%** **мање** него прошле школске године;
- на **српском** језику **82 – 63,57%** деце, односно десеторо (10) или **13,89%** **више** него прошле школске године и
- на **русинском и енглеском** језику једно (1) – **0,77%** деце, први пут ове школске године.

Графикон бр. 8 Обухват деце **русинске националности** припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима

ОСТВАРИВАЊЕ ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА НА ХРВАТСКОМ ЈЕЗИКУ

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се на **хрватском језику** у **једној** предшколској установи у граду Суботици, за **18** или **0,10%** деце, у једној васпитној групи. У односу на прошлу школску годину број деце се **смањило** за четворо (**4**) или **18,18%**.

Од **18** деце обухваћене припремним предшколским програмом на хрватском језику, према **националној припадности** **13 – 72,22%** деце су **Хрвати**, двоје (**2**) – **11,11%** **Мађари**, по једно (**1**) дете – **5,56%** су **Србин** и **Буњевац**, а једно (**1**) – **5,56%** не жели да се изјасни (табела бр. 9).

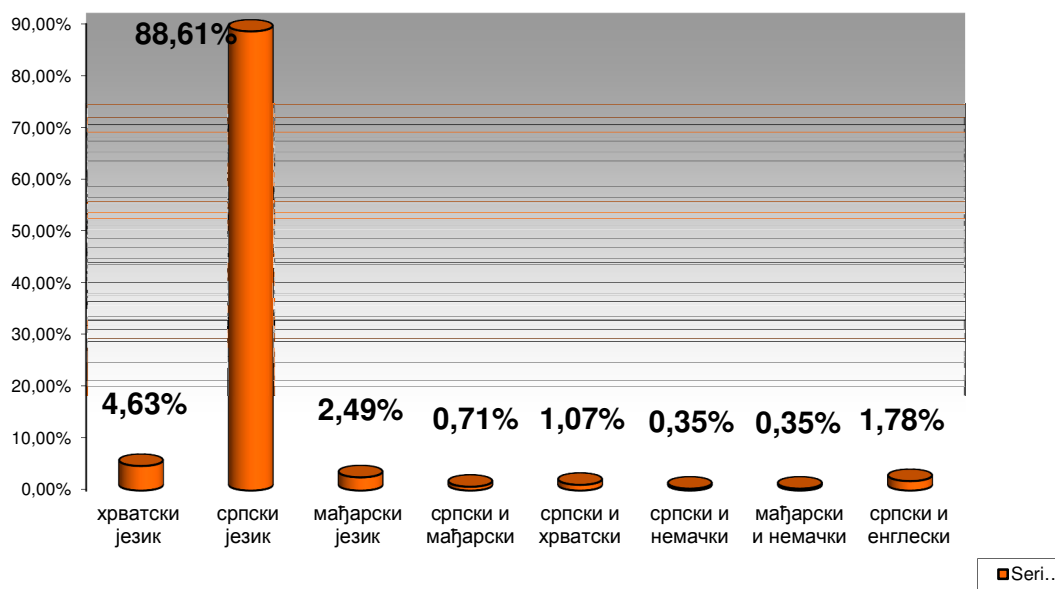
Обухват деце хрватске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада

У школској 2013/2014. години, у установама предшколског васпитања и образовања у Аутономној Покрајини Војводини, припремним предшколским програмом, за децу у години пред полазак у основну школу, обухваћено је укупно **281** дете **хрватске** националности, што је у односу на прошлу школску годину **мање** за **85** деце или **23,22%**.

Обухват деце хрватске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **хрватском језику** **13 – 4,63%** деце, односно троје (**3**) или **18,75%** **мање** него прошле школске године;
- на **српском језику** **249 – 88,61%** деце, односно **85** или **25,45%** **мање** него прошле школске године;
- на **мађарском језику** **седморо (7) – 2,49%** деце, као и прошле школске године;
- на **српском и мађарском језику** двоје (**2**) – **0,71%** деце, као и прошле школске године;
- на **српском и хрватском језику** троје (**3**) – **1,07%** деце, прошле године није било деце хрватске националности обухваћене припремним предшколским програмом на српском и хрватском језику;
- на **српском и немачком језику** двоје (**2**) – **0,35%** деце, односно за једно (**1**) или **50%** **мање** него прошле школске године;
- на **мађарском и немачком језику** једно (**1**) – **0,35%** деце, прошле године није било деце хрватске националности обухваћене припремним предшколским програмом на мађарском и немачком језику и
- на **српском и енглеском језику** петоро (**5**) – **1,78%** деце, односно за једно (**1**) дете или **25%** **више** него прошле школске године.

Графикон бр.9 Обухват деце **хрватске националности** припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима

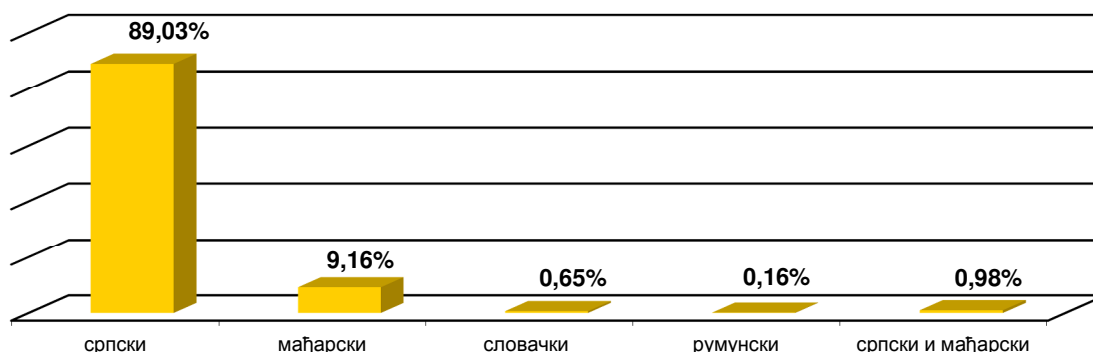
ОБУХВАТ ДЕЦЕ РОМА ПРИПРЕМНИМ ПРЕДШКОЛСКИМ ПРОГРАМОМ

У школској 2013/2014. години, у установама предшколског васпитања и образовања у Аутономној Покрајини Војводини, припремним предшколским програмом, за децу у години пред полазак у основну школу, обухваћено је **укупно 611 деце ромске националности**, што је у односу на прошлу школску годину **мање** за **110 деце** или **15,26%**.

Обухват деце ромске националности припремним предшколским програмом на српском језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **српском језику 544 – 89,03%** деце, односно **85** или **13,51%** мање него прошле школске године;
- на **мађарском језику 56 – 9,16%** деце, односно **14** или **20%** мање него прошле школске године;
- на **словачком језику четворо (4) – 0,65%** деце, односно за петоро (**5**) или **55,55%** мање него прошле школске године;
- на **румунском језику једно (1) – 0,16%** деце, исто као прошле школске године и
- на **српском и мађарском језику шесторо (6) – 0,98%** деце, исто као прошле школске године.

Графикон бр.10 Обухват деце **ромске** националности припремним предшколским програмом на **матерњем** језику и другим језицима

ИНКЛУЗИВНО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА

Од 44 предшколске установе, **26** или **59,09%** установа има **стручни тим за инклузивно васпитање и образовање**, а у **18** или **40,90%** предшколских установа нису формирани стручни тимови (табела бр.13).

Према прикупљеним подацима у предшколским установама потребе за стручним кадром су следеће:

- - дефектолога 13
- - логопеда 10
- - психолога 7
- - педагога 6
- - социјалних радника 1

Едукације кадрова у области инклузивног васпитања и образовања су и даље неопходне.

У предшколским установама највећи је број васпитача (око **88%**) који су похађали **обуке за инклузивно васпитање и образовање**.

Међутим, знатно је мањи број педагога, психолога, дефектолога, логопеда и социјалних радника и директора који су учествовали у обукама.

Око **30%** директора предшколских установа није учествовало у обукама.

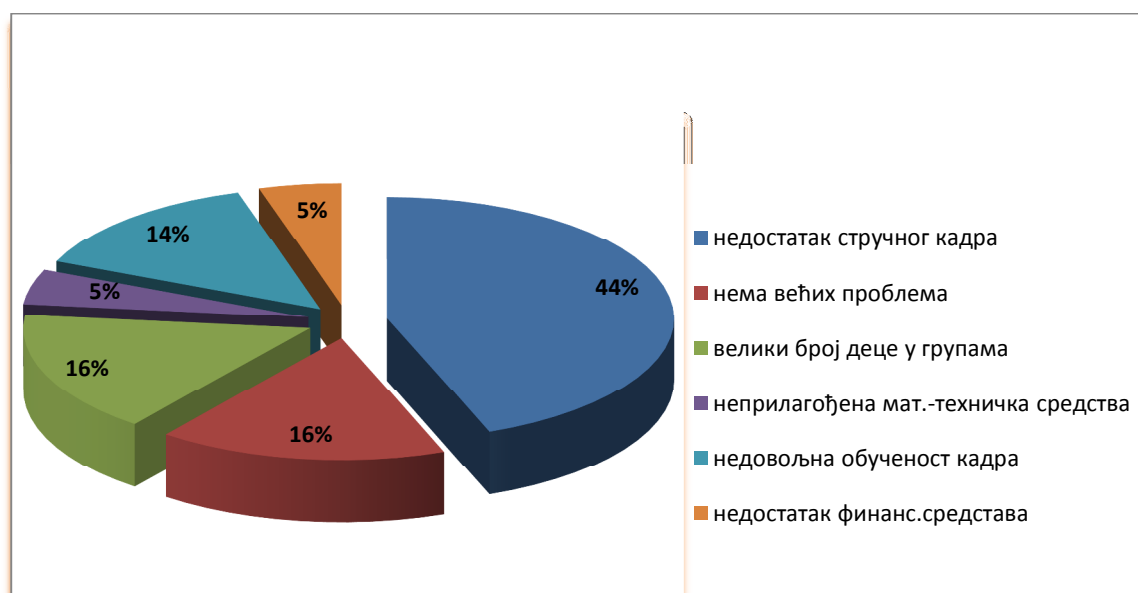
У свим општинама формирана је **интерресорна комисија**.

У 7 предшколских установа које имају педагошког асистента, постоји потреба за још 17 педагошких асистената. У 15 предшколских установа које још увек немају педагошког асистента, постоји потреба за **још 50 педагошких асистената**.

Најчешћи проблеми у предшколским установама приликом реализације инклузивног васпитања и образовања су:

1. **Недостатак кадра** (стручних сарадника, специјализованих стручњака, педагошких и персоналних асистената).
2. **Недовољна обученост кадра** за рад са децом са сметњама (у погледу иновативних облика рада са децом, као и широког дијапозона потреба деце у инклузивном васпитању и образовању).
3. **Велики број деце у групама**.
4. **Недостатак материјално техничких средстава** (неприлагођена дидактичка средства, неприпремљеност простора и опреме - рампе, прилагођени прилази, тоалети, неклизајуће подлоге...)
5. **Недостатак сарадње и саветодавног рада са родитељима** (тешкоће у добијању сагласности родитеља за доношење индивидуалног васпитно образовног програма).
6. **Јачање квалитета сарадње** између јединица локалне самоуправе - интерресорне комисије и предшколских установа.
7. **Недостатак финансијских средстава** и немогућност финансирања педагошких асистената (табела бр.14).

Графикон бр. 11 Тешкоће приликом реализације инклузивног васпитања и образовања

На основу наведених података може се констатовати:

1. У Аутономној Покрајини Војводини постоје **44 предшколске установе** у **38 општина** и шест (**6**) **града** (Нови Сад, Сомбор, Панчево, Зрењанин, Суботица и Сремска Митровица). **Број предшколских установа** у школској 2013/2014. години, у односу на прошлу школску годину, **није се мењао**.

2. Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, поред предшколских установа остварују и **52 основне школе** у пет (**5**) **општина** (Бачка Паланка, Вршац, Жабаљ, Нова Црња и Пландиште) и три (**3**) **града** (Панчево, Зрењанин и Суботица). У школској 2013/2014. години **број основних школа**, које у својој организацији реализују предшколски програм, **није се мењао**.

3. У школској 2013/2014. години **припремним предшколским програмом** у предшколским установама и основним школама у Аутономној Покрајини Војводини, обухваћено је **укупно 18.210 деце** распоређене у **1.079 васпитних група**. Од тог броја, припремним предшколским програмом у **предшколским установама** обухваћено је **16.724** или **91,84%** деце, распоређене у **979 васпитних група**, док је у организацији **основних школа** припремним предшколским програмом обухваћено **1.486** или **8,16%** деце, распоређене у **100** васпитних група.

Укупан број деце у односу на прошлу школску годину **мањи** је за **600** или **3,19%**.

4. Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује **укупно 1.392 васпитача**. Од укупног броја васпитача **1290** или **92,67%**, остварује припремни предшколски програм у **предшколским установама**, а **102** или **7,33%** у **организацији основних школа**.

Двојезички васпитнообразовни рад (на српском и на једном од језика националне мањине или на српском и на страном језику) реализује укупно **45 васпитача**, од тога у предшколским установама **41**, а у организацији основних школа **четири** (4) васпитача.

5. Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, **на једном васпитнообразовном језику** остварује се за укупно **17.784 деце** распоређене у **1.051 васпитној групи** и то:

- на **српском језику** за **15.634** или **85,85%** деце у **868** васпитних група, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **498** или **3,09%**, а број група за **9** или **1,02%**;
- на **мађарском језику** за **1.651** или **9,07%** деце у **142** васпитне групе, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **88** или **5,06%**, а број група за **три** (3) или **2,07%**;
- на **словачком језику** за **346** или **1,90%** деце у **22** васпитне групе, број деце у школској 2013/2014. години **повећан** је за **шеснаесторо** (16) или **4,85%**, а број васпитних група за једну (**1**) – **4,76%**;
- на **румунском језику** за **84** или **0,46%** деце у **11** васпитних група, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **11** или **11,58%**, а број васпитних група за две (2) или **15,38%**;

- на **русинском** језику за **51** или **0,28%** деце у **три** (3) васпитне групе, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **осморо** (8) или **13,56%**, а број васпитних група за **једну** (1) – **25%** и
- на **хрватском** језику за **18** или **0,10%** деце у **три** (3) васпитне групе, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **четворо** (4) или **18,18%**, а број група за **две** (2) – **40%** (табела бр.1).

Припремни предшколски програм, за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се и **двојезички** за **укупно 426** деце распоређене у **30** васпитних група и то:

- на **српском и мађарском** језику за **175** или **0,9%** деце у **14** васпитних група, број деце у школској 2013/2014. години **исти је** као прошле године, док је број група смањен за **шест** (6) или **30%**;
- на **српском и словачком** језику за **16** или **0,09%** деце у **једној** (1) васпитној групи, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **23** или **58,97%**, а број васпитних група за **две** (2) или **66,67%**;
- на **српском и румунском** језику за **66** или **0,36%** деце у **четири** (4) васпитне групе, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **(17)** или **20,48%**, а број група за **једну** (1) – **20%**;
- на **српском и хрватском** језику за **11** или **0,06%** деце, с тим да прошле године **није било** деце за коју се припремни предшколски програм остваривао на српском и хрватском језику;
- на **српском и немачком** језику за **деветоро** (9) или **0,05%** деце у **једној** (1) васпитној групи, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **петоро** (5) или **35,71%**, а број група за **једну** (1) – **50%**;
- на **мађарском и немачком** језику за **шесторо** (6) или **0,03%** деце у **једној** (1) васпитној групи, број деце у школској 2013/2014. години **смањен** је у односу на прошлу годину за **једно** (1) **дете** или **14,28%**, а број група остао је исти и
- на **српском и енглеском** језику за **143** или **0,78%** деце у **девет** (9) васпитних група, број деце у школској 2013/2014. години **повећан** је у односу на прошлу годину за **(28)** или **24,35%**, а број група за **три** (3) или **50%** (табела бр.1).

6. Од укупног броја деце, инклузивним васпитањем и образовањем обухваћено је **599** или **3,29%** деце. Од укупног броја деце са сметњама у развоју, с говорним и језичким сметњама је **336** или **56,09%** деце, са сметњама у менталном развоју **131** или **21,87%**, с поремећајима у понашању **59** или **9,85%**, с телесним сметњама **45** или **7,51%**, са оштећењима вида **16** или **2,67%** и са оштећењима слуха **12** или **2,00%** деце (табела бр. 2 и графикон бр. 2).

7. У **приватним предшколским установама**, припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу, остварује се у **24** предшколске установе у градовима: Нови Сад, Суботица, Сомбор и Панчево и општини Бачка Паланка. Васпитнообразовни рад организован је на српском језику и двојезички – на српском и мађарском, за **195** деце.

8. **Обухват деце српске националности** припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **српском** језику обухваћено је **12.993** или **98,12%** деце, односно **278** или **2,09%** деце **мање** него прошле школске године;
- на **мађарском** језику обухваћено је **15** или **0,11%** деце, односно **27** или **64,29%** деце **мање** него прошле школске године;
- на **словачком** језику обухваћено је **1** или **0,01%** деце, односно **једанаесторо** (11) или **91,66%** **мање** него прошле школске године;
- на **русинском** језику обухваћено је **четворо** (4) или **0,03%** деце, односно **двоје** (2) или **100%** **више** него прошле школске године;
- на **хрватском** језику обухваћено је **1** или **0,01%** деце, прошле године није било деце српске националности обухваћене припремним предшколским програмом на хрватском језику;
- на **српском и мађарском** језику обухваћено је **55** или **0,42%** деце, односно **седморо** (7) или **14,58%** **више** деце него прошле школске године;
- на **српском и словачком** језику обухваћено је **12** или **0,09%** деце, односно **троје** (3) или **20%** **мање** деце него прошле школске године;
- на **српском и румунском** језику обухваћено је **37** или **0,28%** деце, односно **осморо** (8) или **17,78%** **мање** него прошле школске године;
- на **српском и хрватском** језику обухваћено је **троје** (3) или **0,02%** деце, прошле године није било деце српске националности обухваћене припремним предшколским програмом на хрватском језику;
- на **српском и немачком** језику обухваћено је **четворо** (4) или **0,03%** деце, односно за **двоје** (2) или **33,33%** деце **мање** него прошле године и
- на **српском и енглеском** језику обухваћено је **109** или **0,82%** деце, односно **14** или **14,74%** деце **више** него прошле школске године (графикон бр.4).

9. Обухват деце мађарске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **мађарском** језику **1.536** – **82,36%** деце, односно **32** или **2,04%** **мање** него прошле школске године;
- на **српском** језику **235** – **12,60%** деце, односно **139** или **37,16%** **мање** него прошле школске године;
- на **хрватском** језику **двоје** (2) – **0,11%** деце, исто као и прошле школске године;
- на **српском и мађарском** језику **78** – **4,18%** деце, односно **24** или **23,53%** **мање** него прошле школске године;
- на **мађарском и немачком** језику **петоро** (5) – **0,27%** деце, исто као и прошле школске године;
- на **српском и енглеском** језику **седморо** (7) – **0,37%** деце, односно **четворо** (4) или **133,33%** **више** него прошле школске године (графикон бр.5).

10. Обухват деце словачке националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **словачком** језику **341** – **80,61%** деце, односно **38** или **12,54%** **више** него прошле школске године;
- на **српском** језику **78** – **18,44%** деце, односно **7** или **8,23%** **мање** него прошле школске године;
- на **српском и словачком** језику **4** – **0,95%**, односно **17** или **80,95%** **мање** него прошле школске године (графикон бр.6).

11. Обухват деце румунске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **румунском** језику **83 – 64,34%** деце, односно **10** или **10,75%** мање него прошле школске године;
- на **српском** језику **38 – 29,46%** деце, односно **19** или **33,33%** мање него прошле школске године;
- на **српском и румунском** језику **8 – 6,20%** деце, односно **27** или **77,14%** мање него прошле школске године (графикон бр.7).

12. Обухват деце русинске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **русинском** језику **46 – 35,65%** деце, односно шесторо (**6**) или **11,54%** мање него прошле школске године;
- на **српском** језику **82 – 63,57%** деце, односно десеторо (**10**) или **13,89%** више него прошле школске године и
- на **русинском и енглеском** језику једно (**1**) – **0,77%** деце, први пут ове школске године (графикон бр.8).

13. Обухват деце хрватске националности припремним предшколским програмом на матерњем језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **хрватском** језику **13 – 4,63%** деце, односно троје (**3**) или **18,75%** мање него прошле школске године;
- на **српском** језику **249 – 88,61%** деце, односно **85** или **25,45%** мање него прошле школске године;
- на **мађарском** језику седморо (**7**) – **2,49%** деце, као и прошле школске године;
- на **српском и мађарском** језику двоје (**2**) – **2,49%** деце, као и прошле школске године;
- на **српском и хрватском** језику троје (**3**) – **1,07%** деце први пут ове школске године;
- на **српском и немачком** језику двоје (**2**) – **0,35%** деце, односно за једно (**1**) или **50%** мање него прошле школске године;
- на **мађарском и немачком** језику једно (**1**) – **0,35%** деце први пут и
- на **српском и енглеском** језику петоро (**5**) – **1,78%** деце, односно за једно (**1**) дете или **25%** више него прошле школске године (графикон бр.9).

14. Обухват деце ромске националности припремним предшколским програмом на српском језику и другим језицима васпитнообразовног рада јесте следећи:

- на **српском** језику **544 – 89,03%** деце, односно **85** или **13,51%** мање него прошле школске године;
- на **мађарском** језику **56 – 9,16%** деце, односно **14** или **20%** мање него прошле школске године;
- на **словачком** језику четворо (**4**) – **0,65%** деце, односно за петоро (**5**) или **55,55%** мање него прошле школске године;

- на румунском језику једно (1) – 0,16% деце, исто као прошле школске године и
- на српском и мађарском језику шесторо (6) – 0,98% деце, исто као прошле школске године (графикон бр.10).

15. Од 44 предшколске установе, 26 или 59,09% установа има стручни тим за инклузивно васпитање и образовање, а у 18 или 40,90% предшколских установа нису формирани стручни тимови (табела бр.13).

У свим општинама формирана је **интерресорна комисија**.

Најчешћи проблеми у предшколским установама приликом реализације инклузивног васпитања и образовања су:

1. **Недостатак кадра** (стручних сарадника, специјализованих стручњака, педагошких и персоналних асистената).
2. **Недовољна обученост кадра** за рад са децом са сметњама (у погледу иновативних облика рада са децом, као и широког дијапазона потреба деце у инклузивном васпитању и образовању).
3. **Велики број деце у групама.**
4. **Недостатак материјално техничких средстава** (неприлагођена дидактичка средства, неприпремљеност простора и опреме - рампе, прилагођени прилази, тоалети, неклизацијне подлоге...)
5. **Недостатак сарадње и саветодавног рада са родитељима** (тешкоће у добијању сагласности родитеља за доношење индивидуалног васпитно образовног програма).
6. **Јачање квалитета сарадње** између јединица локалне самоуправе - интерресорне комисије и предшколских установа.
7. **Недостатак финансијских средстава** и немогућност финансирања педагошких асистената (табела бр.14).

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
Влада АП Војводине
Булевар Михајла Пупина 16, 21000 Нови Сад
Т: +381 21 487 42 60 F: +381 21 456 079

БРОЈ: 60-10/2013

ДАТУМ: 22. јануар 2014. године

**ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА
ОБРАЗОВАЊЕ, УПРАВУ И
НАЦИОНАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ**

Влада Аутономне Покрајине Војводине, на 142. седници одржаној 22. јануара 2014. године, размотрила је и прихватила **ИНФОРМАЦИЈУ О ОБУХВАТУ ДЕЦЕ ОБАВЕЗНИМ ПРИПРЕМНИМ ПРЕДШКОЛСКИМ ПРОГРАМОМ СА ОСВРТОМ НА ИНКЛУЗИВНО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА У ШКОЛСКОЈ 2013/2014. ГОДИНИ У АП ВОЈВОДИНИ** и донела следеће

ЗАКЉУЧКЕ

1. Задужује се Покрајински секретаријат за образовање, управу и националне заједнице да и даље прати стање у области обавезног припремног предшколског васпитања и образовања и о томе обавештава Владу Аутономне Покрајине Војводине.
2. Наведену Информацију доставити Одбору за образовање, науку, културу, омладину и спорт и Одбору за међунационалне односе Скупштине Аутономне Покрајине Војводине, на разматрање.

ПРИЛОЗИ